

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Plan van Aanpak Samenlevingsprogramma
Zaaknummer	:	1002558
Portefeuillehouder	:	
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Natacha van Eck

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

- het Plan van Aanpak voor een Samenlevingsprogramma 2019-2022 vast te stellen;
- €25.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het Plan van Aanpak Samenlevingsprogramma 2019-2022 en de dekking hiervan inzichtelijk te maken bij de behandeling van de begroting 2019 in de gemeenteraad.

Inleiding

Aanleiding

De gemeenteraad heeft op 2 januari 2019 het college de opdracht gegeven tot het opstellen van een Plan van Aanpak voor een Samenlevingsprogramma 2019-2022 en bij de totstandkoming daarvan de gemeenteraad te betrekken. Bijgaand treft u het Plan van Aanpak aan.

Belang

Voordat wordt gestart met het opstellen van een Samenlevingsprogramma voor de periode 2019-2022 is het goed om met elkaar van gedachten te wisselen over de aanpak. Afstemming tussen college en gemeenteraad is nodig om dezelfde verwachtingen te hebben over:

- Tijdslijn, proces, product, inhoud en participatievormen;
- De inbreng en rol van betrokkenen;
- Betrokkenheid van de gemeenteraad;
- Termen als concreetheid, daadkracht en draagvlak.

De ambities van de gemeenteraad en het college zijn in het Samenlevingsprogramma vertaald in daadkrachtige activiteiten. Het Samenlevingsprogramma is een agenda waarin mensen die in Molenlanden wonen of werken aangeven wat er met welke prioriteit aangepakt of in gang moet worden gezet.

Centrale vraag

Geeft het Plan van Aanpak voldoende antwoord op de vraag hoe het Samenlevingsprogramma Molenlanden tot stand komt?

Bestaand beleid, kaders en eerdere besluiten

Algemeen: Wij hanteren in het proces geen regels die onnodig belemmeren, maar investeren in innovatie en samenwerking met gemeenschapszin. Wanneer bestaand beleid, kaders of eerdere besluiten van belang zijn bij de bespreking van thema's in de samenleving en het benoemen van realistische activiteiten dan worden deze ingebracht en meegewogen.

Specifiek:

- besluit gemeenteraad 2 januari 2019: opdrachtverlening aan het college tot het opstellen van een Plan van aanpak voor een Samenlevings-programma 2019-2022;
- Coalitieprogramma;
- Overdrachtdocument;
- visies op de in het Plan van Aanpak genoemde thema's.

Betrokkenheid derden en maatschappelijk draagvlak

Het Samenlevingsprogramma wordt opgesteld door en voor de samenleving. Dit zijn inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Uiteraard betrekken we hier ook diegene bij die op andere manieren met Molenlanden zijn begaan, denk hierbij aan onze buurgemeenten en andere overheden.

Argumentatie

Het Samenlevingsprogramma is als het ware de 'to do' lijst van Molenlanden. Een agenda waarin de mensen die wonen of werken in Molenlanden aangeven wat er met prioriteit moet worden opgepakt, aangepakt of in gang moet worden gezet. Uiteraard betrekken we hier ook diegene bij die op andere manieren met Molenlanden begaan zijn, denk hierbij aan onze buurgemeenten en andere overheden. Het Samenlevingsprogramma sluit aan bij wat van waarde wordt gevonden in Molenlanden en bij de uitdagingen die er zijn.

Bij het opstellen van het Plan van Aanpak is van het volgende uitgegaan:.

1. *Bundelen van informatie uit reeds geplande stads- en dorpsgerichte ontmoetingen, de eigenstandige trajecten van projecten én opbrengst van de thema-ontmoetingen zorgt voor grote meerwaarde.*

In de tijdlijn in het Plan van Aanpak zijn twee parallel lopende processen te onderscheiden. Eén laat het tijdspad zien van het samenlevingsprogramma, inclusief bespreking van PIT-thema's. Dit zijn thema's waarvan de pit samen met de samenleving (waaronder experts van buiten en binnen de organisatie) wordt onderzocht. De andere tijdlijn geeft aan dat bestaande projecten en processen, netwerkbijeenkomsten en de kennismakingsgesprekken van de portefeuillehouders met de dorpen en de stad gewoon doorlopen. De opbrengst uit deze gesprekken die van belang is, wordt ingebracht in het bovenste proces, bijvoorbeeld voor de thema-ontmoetingen of voor de inhoud van het samenlevingsprogramma. De ontmoetingen worden ook benut om in gesprek te gaan en te blijven over de ambities van raad en college en de vraagstukken die de samenleving en groeperingen zelf agenderen. Zo ontstaat er naast het goede gesprek een flinke plus op de opbrengst van het traject en input voor het Samenlevingsprogramma, waardoor het draagvlak wordt vergroot.

2. *Samenlevingsprogramma geeft beeld van korte- en langetermijn-activiteiten*

De verschillende activiteiten uit het Samenlevingsprogramma verschillen vooral het eerste jaar in concreetheid en snelheid van uitwerking. Dit komt door de verschillende grootheden van de vraagstukken, zoals bijvoorbeeld energietransitie voor de hele gemeente Molenlanden versus een kerngericht vraagstuk over parkeergelegenheid. Los van de grootte van het vraagstuk wordt van iedere activiteit concreet en daadkrachtig beschreven waarom dit vraagstuk zo belangrijk is voor Molenlanden en hoe, door wie en wat er moet gebeuren om een stap verder te komen in de uitwerking en of uitvoering.

3. *Samenlevingsprogramma geeft input voor de Kadernota*
Het tijdspad wordt zo ingericht dat het samenlevingsprogramma input geeft voor de kadernota. De begroting volgt zo, meer nog dan voorheen, de beweging en de vraagstukken uit de samenleving.
4. *Een veranderende samenleving vraagt om een wendbaar samenlevingsprogramma*
De ontmoetingen in de samenleving stoppen niet na 1 mei; net als de initiatieven uit de samenleving en de concretisering van de PIT-thema's. Het advies is dan ook om het samenlevingsprogramma geen star product te laten worden, maar wendbaar ofwel dynamisch. Zo kan bijgestuurd worden als de samenleving of vraagstukken hierom vragen. Bijsturen kan dan in de daarvoor aangewezen periode voor de kadernota.
5. *Concreet maken van de (pit-)thema's is maatwerk en werkvorm is volgend*
Ieder onderwerp is anders, ieder dorp of stad is anders, de gesprekpartners zijn anders. De gemeente staat ook vooral open voor uitnodigingen vanuit de samenleving. Ook stimuleert de gemeente dat de ontmoetingen op verschillende wijzen plaatsvinden. In het Plan van Aanpak zijn voorbeelden van aanpak opgenomen. Het college nodigt de raad uit om ook een rol te pakken bij deze ontmoetingen, bijvoorbeeld in de vorm van voorzitterschap bij experttafels om een PIT- vraagstuk verder uit te diepen.
6. *Aanpak moet voldoen aan een aantal uitgangspunten*
In het plan van Aanpak zijn uitgangspunten voor de aanpak geformuleerd. De uitgangspunten krijgen extra aandacht:
 - Investeer in de ontmoetingen,
 - Sluit aan bij wat er al loopt,
 - Concreet, daadkrachtig en draagvlak zijn dé kernbegrippen en
 - Helderheid over het product, inhoud en vervolg

Financiële consequenties

Het Samenlevingsprogramma is voor de mensen die wonen of werken in Molenlanden en degenen die met Molenlanden begaan zijn en wordt samen met hen gemaakt. Zij moeten dan goed geïnformeerd zijn en uitgedaagd worden om mee te denken. Dit betekent een passende inzet op het bereiken van inwoners, ook van diegene die normaal niet op dit soort ontmoetingen of digitale gesprekken afkomt.

Het college adviseert een werkbudget van € 25.000 vrij te maken en waar mogelijk te dekken uit bestaande budgetten. De stand van zaken komt terug bij de begrotingsbehandeling.

Indicatie opbouw bedrag:

Campagnemateriaal <ul style="list-style-type: none"> • Banners per dorp/stad zoals naamgevingstraject; eigen opmaak en bevestiging op locatie • Posters 	1.000euro 500 euro
Campagnefilm doel Samenlevingsprogramma	6.000 euro
Huur locaties/catering – uitgaande van 20 bijeenkomsten van 650 euro zaalhuur per dorp, inclusief catering	13.000 euro

1 grote (informatie)bijeenkomst afwegingen voor kadernota	1.500 euro
Inzet TopMolenlanden – gebruik panel inwoners Het Kontakt/TopOnderzoek – vraag uitzetten en rapportage over reacties Per vraag 250 euro, 10 vragen	2.500 euro
Social media (doelgroepbenadering met advertenties)	500,-
Totaal	25.000 euro

Betrokkenheid van gemeenteraad

Een aantal van de voorgestelde ontmoetingen zijn speciaal georganiseerde gesprekken in dorpen en stad en gesprekken naar thema's. De leden van de gemeenteraad worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij deze ontmoetingen, themadiscussies te leiden of bij gesprekken van andere initiatiefnemers mee te praten. Doel is dat de gemeenteraad zich betrokken voelt bij de totstandkoming van het Samenlevingsprogramma. Ook de afweging van de urgentie zal samen met de raad worden gemaakt.

De raad wordt ook uitgenodigd informatie die hen wordt aangedragen te delen met het college en zo ook een bron van informatie te zijn die invloet op het programma.

Meningsvormende avond van de raad op 22 januari 2019

Op 22 januari 2019 is tijdens de meningsvormende avond het concept Plan van Aanpak besproken. Op deze avond bent u na vragen te hebben gesteld aan ons college met elkaar in debat gegaan over het concept Plan van aanpak. Het Plan van Aanpak is naar aanleiding van uw opmerkingen op een paar onderdelen verrijkt, zoals:

- thema's versterken elkaar en hoe kan dat worden opgepakt;
- toezegging uit de meningsvormende avond: wethouder Quik zegt toe, naar aanleiding van de bijdrage van het CDA over bodemdaling, de tekst in het plan van aanpak nader te bezien.
- kennis op thema's wordt verdiept waar dat nodig is;
- verwachtingen: niet alles kan en niet gelijk (zie ook hierna);
- rolname van college, gemeenteraad en partijen uit de samenleving (zie ook hierna);
- mensgericht en op maat.

U treft een extra exemplaar aan van het Plan van Aanpak waarin u in één oogopslag kunt zien waar de verrijking is aangebracht.

U heeft daarnaast met elkaar geconcludeerd dat op 5 februari tijdens de besluitvormende raad met elkaar doorgesproken moet worden over een aantal onderwerpen. Het college adviseert u als volgt:

Bestuursstijl/rol van de gemeenteraad

In de meningsvormende avond ontstond het gesprek hoe de gemeenteraad zich wil en kan verhouden tot de participatie in het proces van het Samenlevingsprogramma. Het Samenlevingsprogramma is van de samenleving, maar wie prioriteert dan en neemt de uiteindelijke beslissing op het samenlevingsprogramma. Het is goed om elkaars verwachtingen hierin te delen en te managen. Het college adviseert u om aan het begin van ieder proces, dus ook in

dit proces expliciet te maken wat de rol is van uw raad, ons college en dat van de partijen in de Samenleving. Het Plan van Aanpak is dan ook verrijkt met de adviserende- en trekkende rol van het college, de besluitvormende rol van de raad en de initiërende, meedenkende en adviserende rol van de partijen uit de samenleving. In uw besluitvormende rol neemt u na toetsing van het programma aan de uitgangspunten uit het Plan van Aanpak een beslissing over het Samenlevingsprogramma. Dit doet u in het belang van de Samenleving en met maximale afweging van het advies van de betrokken partijen. De vertaling hiervan komt terecht in de planning en control producten. Dit vraagt van u en ons college om nog meer dan voorheen open te staan voor de ambities en vraagstukken uit de samenleving; zoals u zelf aangaf in het debat: “in verbinding, maar ook koersvast”. Daarnaast kan het onderwerp rolneming en het nemen van positie in een vraagstuk ook een mooie toevoeging zijn in bijvoorbeeld leerdagen. Zo blijft u samen in gesprek over dit onderwerp.

Verwachtingen

Het Plan van Aanpak heeft een hoog ambitieniveau zoals ook in de meningsvormende avond werd onderkend. Om er zorg voor te dragen dat verwachtingen van alle betrokken partijen uitkomen, werd voorgesteld om “spelregels” te bepalen. Naast het benoemen van de rollen, zoals hierboven beschreven heeft het college in het Plan van Aanpak het reeds opgenomen uitgangspunt “Helderheid over het product, inhoud en vervolg” aangevuld met de opmerking dat partijen uit de samenleving de prioriteiten aangeven, maar dat het aan het lokaal bestuur is om de uiteindelijke keuzes te maken omdat niet alles kan en niet tegelijk. Op deze wijze is het ook helder dat bij spanning tussen deelbelang versus algemeen belang de gemeenteraad uiteindelijk de beslissing neemt.

Incorporatie uit de verkiezingsprogramma's

“Mogen de eigenaren van de verkiezingsprogramma's nog iets zeggen?”. Deze vraag werd gesteld tijdens de meningsvormende avond. U heeft onderling de afspraak gemaakt dat u op 5 februari a.s. inbrengt wat u uit de verkiezingsprogramma's in wilt brengen en dat daarna het gesprek hierover wordt gevoerd. Het college biedt aan om de opbrengst uit en gevoel dat u meegeeft in uw gesprek mee te nemen in de ontmoetingen. Bijvoorbeeld de inhoud van het gesprek dat u heeft aangekondigd te voeren over de sociale waarden versus de economische waarden die nu zijn opgenomen binnen de thema's. Het college adviseert u niet om alles in detail aan de voorkant te regelen en vast te leggen in de thema's uit het Plan van Aanpak. Met als reden dat het dan ook de vraag is of de lijst van thema's compleet is én het strijdig is met het doel van het Samenlevingsprogramma dat juist uitademt dat de Samenleving agendaert. Een agenda die totaal is bepaald door ambities van raad (waaronder alle ambities uit de verkiezingsprogramma's) geeft hier dan weinig ruimte meer toe.

Vervolgproces en communicatie

Naast de directe betrokkenheid van de gemeenteraad in het proces wordt de gemeenteraad regelmatig via raadsinformatiebrieven geïnformeerd over het verloop van de gesprekken en de voortgang van het verzamelen van de andere informatie.

In toegankelijk taalgebruik wordt aan inwoners en andere partijen uitgelegd wat zij kunnen verwachten en wat zij eraan hebben om met ons mee te denken en te praten. Er wordt een campagne opgezet om hen te informeren en te betrekken.

Bijlagen:

- Plan van Aanpak Samenlevingsprogramma 2019-2022
- Plan van Aanpak Samenlevingsprogramma 2019-2022 mét aanduiding van de wijzigingen

